

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
18/04484-4

Dato
28.02.2019

Høring - endringer i vergemålsloven mv. (personer uten samtykkekompetanse, særskilt forvaltning av midler, klage- og begjæringsrett i saker om vergen mv.)

Vi viser til høringssak av 14.november 2018 om endringen i vergemålsloven.

I kapittel 7 om opplysninger fra Folkeregisteret ber departementet om synspunkter fra høringsinstansene om behov for ytterligere lovendringer for å sikre tilgang til opplysninger om vergemål for offentlige instanser som trenger slike opplysninger for sin oppgaveutførelse.

Med ny folkeregisterlov ble det vedtatt et tydeligere skille mellom ikke-taushetsbelagte og taushetsbelagte opplysninger, og det ble tydeliggjort at taushetsbelagte folkeregisteropplysninger kun skal utleveres til offentlige myndigheter dersom det foreligger hjemmel i egen lov. Det ble vedtatt en rekke endringer i andre lover for å gi de offentlige myndigheter hjemmel i lov til å kunne få utlevert taushetsbelagte opplysninger fra folkeregisteret. Det ble ikke foreslått endringer i lover tilknyttet registerdriften ved Brønnøysundregistrene eller Altinn for å oppnå samme formål. I høringssvar til ny folkeregisterlov fra Brønnøysundregistrene ble det imidlertid påpekt at det ville være behov for endring i blant annet enhetsregisterloven og foretaksregisterloven, slik at de ulike registrene har nødvendig hjemmelsgrunnlag. Det ble imidlertid forutsatt at endelig utforming av bestemmelser og innplassering i de enkelte lover måtte gjøres i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet. Dette er så langt ikke fulgt opp, og slike hjemler er dermed ikke etablert.

Foretaksregisteret og Enhetsregisteret

Foretaksregisteret og Enhetsregisteret har i noen sammenhenger behov for opplysning om fratakelse av rettslig handleevne, ut over det som skal registreres etter vergemålsloven § 77 første ledd bokstav c. Dette er særlig relevant ved vurdering av om personer kan inneha verv som krever at vedkommende er myndig, jf. § 2 tredje ledd. Opplysningen kan per i dag fås fra Løsøreregisteret, men det er ingen selvfølge at dette er den beste løsningen fremover.

Altinn

Autorisasjon, hvem som har hvilke rettigheter til hva og hvem som skal (kunne) gjøre hva med hvilke data i det offentlige og i samspillet mellom offentlig og privat, er et viktig fundament for samhandling. Altinns autorisasjonskomponent gir offentlige virksomheter mulighet til autorisere

---

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

tilgang til sine digitale tjenester basert på fullmakter i grunndataregister, tilbyr tilgangsstyring til virksomheter og privatpersoner og er under utvikling for enda bedre å understøtte behovet for tilgangskontroll til digitale tjenester – også i samspillet mellom offentlig og privat sektor. Altinn har i dag tilgang til grunndataregistrene Enhetsregisteret og Folkeregisteret, og har bygget en unik autorisasjonsmodell med basis i roller og rettigheter i norske virksomheter. Altinn bruker grunndataregistre og delegerte rettigheter opp mot de kravene som er satt opp av tjenesteeierne for å kontrollere at en bruker har rettighet til å benytte angitt ressurs eller tjeneste. Det er viktig at endringer i grunndataregistre som kan påvirke brukeres tilganger til digitale tjenester blir registrert i Altinn så raskt som mulig, for å unngå misbruk og potensiell feilautorisert tilgang til sensitiv informasjon.

For å kunne tilby en så komplett autorisasjonsløsning som mulig på vegne av det offentlige, er det behov for flere opplysninger fra Folkeregisteret. Dette inkluderer blant annet vergemål, stadfestet fremtidsfullmakt, kontaktopplysninger for dødsbo mv. Opplysningene er nødvendige for å kunne autorisere riktig persons tilgang til digitale tjenester, tilby tilgangsstyring til virksomheter og privatpersoner og tilby tilgangskontroll for digitale tjenester.

Hjemmel til utlevering av taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret

Enhetsregisteret, Foretaksregisteret og Altinn har per i dag ikke hjemmel til å motta taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret. Vi vil derfor foreslå at registrene og Altinn får tilgang til taushetsbelagte opplysninger. Dette kan gjøres ved en ny bestemmelse i flere lover.

Vi foreslår at det tas inn en ny bestemmelse i lov om Enhetsregisteret av 3. juni 1995 nr. 15. Vi foreslår at bestemmelsen tas inn som nytt tredje ledd i § 20 med følgende ordlyd:

"Folkeregistermyndigheten skal, uten hinder av taushetsplikt, gi de opplysninger som er nødvendig for utførelsen av oppgaver etter denne lov."

Vi foreslår at det tas inn en ny bestemmelse i lov om registrering om foretak av 21. juni 1985 nr. 78. Vi foreslår at bestemmelsen tas inn som nytt tredje ledd i § 5-1 med følgende ordlyd:

"Folkeregistermyndigheten skal, uten hinder av taushetsplikt, gi de opplysninger som er nødvendig for utførelsen av oppgaver etter denne lov."

Nåværende tredje ledd blir da fjerde ledd, og nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

Det synes noe uklart hvor en bestemmelse som skal gi Altinn tilgang bør plasseres, all den tid det ikke er en lov som særskilt regulerer Altinn, hverken plattformen eller Altinn-samarbeidet. Det nærmeste slik vi ser det vil være å plassere en slik bestemmelse i eForvaltningsforskriften. Hvis det er slik å forstå at utlevering av taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret krever hjemmel i lov og det dermed ikke er tilstrekkelig med bestemmelse i forskrift, så fins det slik vi ser det to alternativer: forvaltningsloven § 15 a eller folkeregisterloven § 10-2.

Med bakgrunn i dette forslår vi at det tas inn en ny bestemmelse enten i eForvaltningsforskriften kapittel 8, forvaltningsloven § 15 a eller folkeregisterloven § 10-2 nytt andre ledd, med følgende ordlyd:

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

"Brønnøysundregistrene kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for Altinns oppgaveløsning."

Registrering av fratakelse av rettslig handleevne og stadfesting av fremtidsfullmakt

Vergemålsloven § 77 fastsetter krav til registrering av fratakelse av rettslig handleevne, og stadfesting av fremtidsfullmakt etter § 84 fjerde ledd, i en rekke ulike registre. Registreringen har bl.a. betydning for tredjeparts rettsstilling, og den som treffer avgjørelsen er ansvarlig for å sende beslutningen til registrering/tinglysning i de ulike registre, jf. §§ 61 tredje ledd, 77 andre ledd, og 84 fjerde ledd andre pkt.

Det kan ligge en forenklingsmulighet i å vurdere om ikke alle avgjørelsene kun skal sendes Folkeregisteret, og at andre registre får opplysningen derfra. Dette vil gjøre det enklere for fylkesmannen og domstolene, og digitalisering av prosessen vil gjøre at alle som trenger det kan få opplysningen raskere og på samme tid. I så fall bør det også gis en særregel som gjør at opplysning om fratakelse av rettslig handleevne og stadfesting av fremtidsfullmakt likevel omfattes av folkeregisterloven § 9-1 andre ledd, dvs. ikke er underlagt taushetsplikt. Dette for å sikre at alle som trenger det kan få tilgang til opplysningen.

Avslutningsvis vil vi kommentere at vi har fått tilgang til utkast til hørings svar fra juridisk stab ved Informasjonsforvaltning i Skatteetaten, og vil stille oss bak deres innspill. Det er viktig at det ikke skapes nye hindringer for å nå uttalte målsettinger fra Stortinget og regjeringen om digitalisering, forenkling og gevinstrealisering i både offentlig og privat sektor.

Med hilsen

BRØNNØYSUNDREGISTRENE –

Lars Peder Brekk
direktør

Ketil Ingebrigtsen
Fungerende leder for Direktørens Stab

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Dörthe Koerner